

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 14 grudnia 2017 r.

Poz. 8537

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR KN-I.4102.38.2017.5 WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 13 grudnia 2017 r.

w sprawie nadania mostowi 23 Stycznia położonemu w miejscowości Śrem nazwy Daniela Kęszyckiego

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r. poz. 744 i z 2017 r. poz. 1389) zarządza się, co następuje:

§ 1. Mostowi **23 Stycznia** położonemu w miejscowości **Śrem** (gmina Śrem) nadaje się nazwę **Daniela Kęszyckiego**.

§ 2. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Zbigniew Hoffmann

UZASADNIENIE

Zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 1 ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki, dalej zwana: „ustawą” obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego albo związku jednostki samorządu terytorialnego lub związku metropolitalnego zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Zgodnie natomiast z art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy, w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin, o którym mowa w ust. 1.

W związku z tym, że ustawa weszła w życie 2 września 2016 r. właściwe organy jednostek samorządu terytorialnego utraciły z dniem 2 września br. kompetencje do dokonywania zmian nazw w oparciu o przepisy art. 6 ust. 1 niniejszej ustawy. Obowiązek nadania nazwy spoczywa w takim przypadku na wojewodzie.

Mając na uwadze, że wydanie zarządzenia zastępczego przez wojewodę wymaga opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z art. 1 (art. 6 ust. 3 ustawy) Wojewoda Wielkopolski pismem z 18 września 2017 r. znak: KN-I.4102.9.2017.21 wystąpił do Dyrektora Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Poznaniu z wnioskiem o wydanie stosownej opinii. Pismem z 3 listopada 2017 r.

znak: BUWŁd-940-234(40)/17 Dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu w Warszawie poinformował, że nazwa mostu „23 Stycznia” w Śremie jest niezgodna z art. 1 ustawy. Z dołączonej do ww. pisma noty historycznej wynika, że: „*Dnia 23 Stycznia 1945 r. nastąpiło wkroczenie jednostek Armii Czerwonej do miejscowości Śrem – obecnie w. woj. Wielkopolskim. Zgodnie z propagandową praktyką władz komunistycznych wydarzenie to celebrowane było – niezgodnie z faktami historycznymi – jako „dzień wyzwolenia” oraz powód do wyrażenia wdzięczności społeczeństwa wobec Armii Czerwonej. Tymczasem wbrew nadziejom Polaków, oczekujących odbudowy wolnego kraju po likwidacji okupacji niemieckiej, Armia Czerwona w latach 1944-1945 r. stała się narzędziem ponownej aneksji niemal połowy terytorium RP do ZSRS, zniewolenia całej reszty kraju oraz odbudowy w nim systemu komunistycznego w pełni zależnego od władz w Moskwie. Zajęcie ziem polskich przez Armię Czerwoną zapoczątkowało zarazem nowy okres martyrologii narodu polskiego. Stacjonowanie Armii Czerwonej/Sowieckiej w Polsce po roku 1944 uniemożliwiło odbudowę niepodległej Rzeczypospolitej Polskiej i było podstawowym czynnikiem, który zapewnił funkcjonowanie państwa komunistycznego na ziemiach polskich objętych dominacją ZSRS. Waga tych faktów sprawia, iż przedmiotowa nazwa, honorująca moment wkroczenia Armii Czerwonej do wymienionej miejscowości, spełnia rolę daty symbolizującej komunizm”.*

Nazwa mostu „23 Stycznia” nie została przez gminę zmieniona w ustawowym terminie, a obowiązek jej zmiany został potwierdzony przez Instytut Pamięci Narodowej. Działający przy Wojewodzie Wielkopolskim Zespół do spraw wykonania ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (zwany dalej: „Zespołem”), przedłożył organowi nadzoru nowe propozycje nazwy mostu. Wojewoda Wielkopolski biorąc pod uwagę propozycje przedstawione przez Zespół postanowił nadać niniejszemu mostowi nazwę Daniela Kęszyckiego.

Daniel Kęszycki urodził się 1 lipca 1884 roku w Londynie, zmarł 29 października 1936 roku w Poznaniu. W 1908 roku przyjechał do Polski i objął rodzinny majątek składający się m.in. z Błociszewa. Obudzone uczucia patriotyczne wpłynęły na jego antypruską postawę. Po wybuchu powstania wielkopolskiego, Daniel Kęszycki wziął w nim czynny udział. Jeszcze przed wybuchem powstania w Poznaniu 27 grudnia 1918 roku Kęszycki działał w Tajnym Komitecie Obywatelskim, później przekształconym w Powiatową Radę Ludową, które w powiecie śremskim przygotowywały się do objęcia władzy po klęsce militarnej Niemiec. W ramach tych przygotowań w powiecie utworzono Straż Ludową, której Kęszycki został komendantem. Po wybuchu powstania do starć w Śremie nie doszło, ponieważ 30 grudnia niemiecki garnizon w Śremie skapitulował bez walki. Następnie śremską Straż Ludową przekształcono w regularne wojsko powstańcze, tzw. batalion śremski. 6 stycznia 1919 roku razem z całym batalionem wyruszył na front, walczył na froncie zachodnim pod Zbąszyniem i Trzcielem, a później w lutym na froncie południowym pod Rawiczem i Miejską Górką. Podczas powstania Daniel Kęszycki aktywnie działał w Naczelnej Radzie Ludowej w Poznaniu, w której był zwolennikiem walki zbrojnej, przeciwnym polityce ugodowej. Po walkach na froncie w lutym 1919 roku powrócił do Poznania, gdzie w Naczelnej Radzie Ludowej pracował jako tłumacz języka angielskiego, a od 1 marca był też szefem biura łączności i tłumaczem Komisji Międzysojusznicej, powołanej przez konferencję pokojową w Paryżu, która tego dnia przybyła do Poznania dla zbadania sytuacji społeczno-politycznej w Wielkopolsce. Zdolności organizacyjne, jakie Daniel Kęszycki wykazał w Poznaniu, sprawiły, że Wojciech Korfanty w 1919 roku zaproponował mu pracę w Centralnym Biurze Informacyjnym w Katowicach. Następnie od 1 kwietnia 1920 roku do 31 marca 1922 roku pełnił funkcję konsula generalnego RP w Opolu, aktywnie działając na rzecz włączenia Górnego Śląska do Polski. Najpierw reprezentował Polskę wobec Komisji Międzysojusznicej, która przybyła na Śląsk po I powstaniu śląskim, a podczas plebiscytu był przedstawicielem RP przy Komisji Plebiscytowej, ściśle współpracując z Wojciechem Korfantym. Po powrocie ze Śląska Daniel Kęszycki krótko pełnił urząd Wysokiego Komisarza RP w Wolnym Mieście Gdańsku. W 1923 roku wycofał się z polityki i powrócił do Błociszewa udzielając się na rzecz lokalnej społeczności. Był członkiem Koła Powstańców i Wojaków w Śremie, w Błociszewie i Gaju utworzył oddział „Krakusów”. Daniel Kęszycki zmarł w 1936 roku w Poznaniu.

Daniel Kęszycki jest autorem wspomnień obejmujących lata 1918-1922, pisanych w oryginale po francusku i składających się z 3 części. Wspomnienia te stanowią interesujące źródło dotyczące historii powstania wielkopolskiego i odrodzenia państwa polskiego w byłym zaborze pruskim. Część pierwszą „Udział Śremu w Powstaniu Wielkopolskim”, opublikowano w Śremie w 1932 roku, z przedmową dr. S. Matuszewskiego. W 2005 roku w Poznaniu część drugą „Z dni powstania wielkopolskiego”,

poprzedzono wspomnieniem Wojciecha Kęszyckiego o Ojcu. Obszerny udokumentowany biogram Daniela Kęszyckiego zamieszczono w „Słowniku biograficznym Śremu” (2008). Daniel Kęszycki otrzymał wiele odznaczeń m.in.: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Walecznych i francuską Legią Honorową.

Sylwetka Daniela Kęszyckiego zasługuje na wyeksponowanie poprzez nadanie mostowi nazwy Daniela Kęszyckiego. Podkreślenia wymaga, że nazwa mostu (Daniela Kęszyckiego) nie narusza dyspozycji art. 1 ustawy.

POUCZENIE Niniejsze zarządzenie zastępcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.